

De volkplanting : zangspel in twee bedrijven

<https://hdl.handle.net/1874/371825>

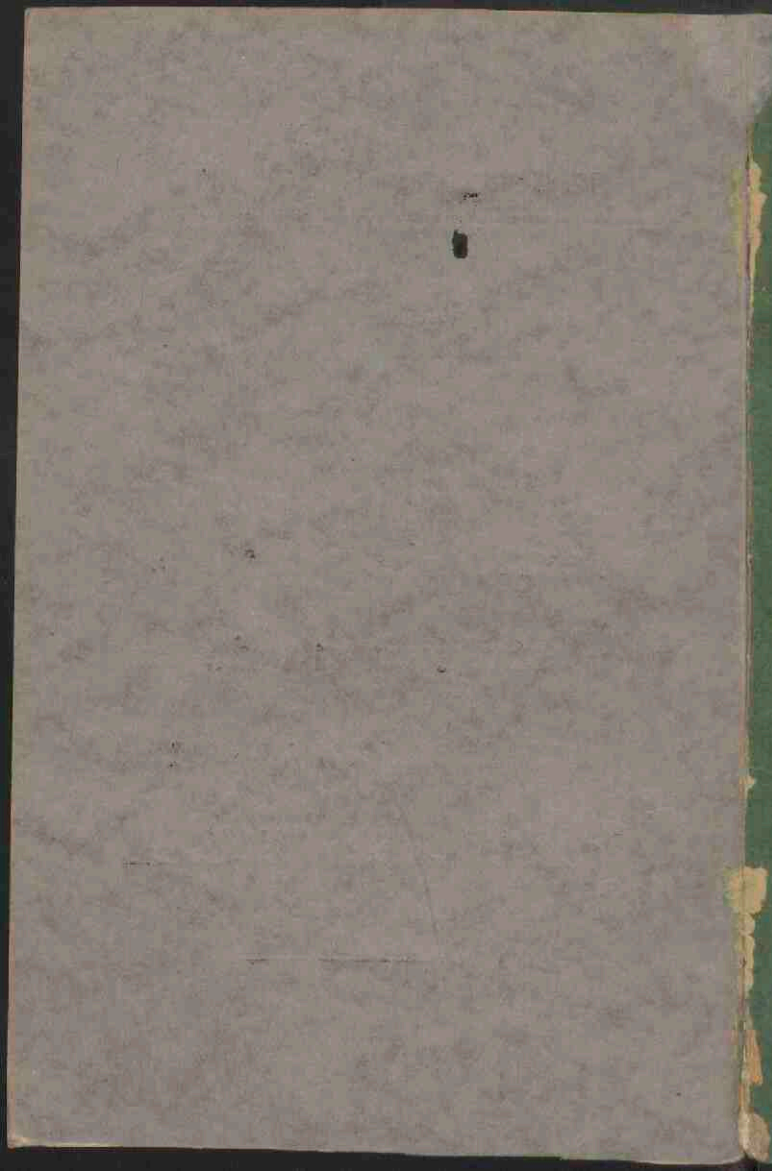
BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

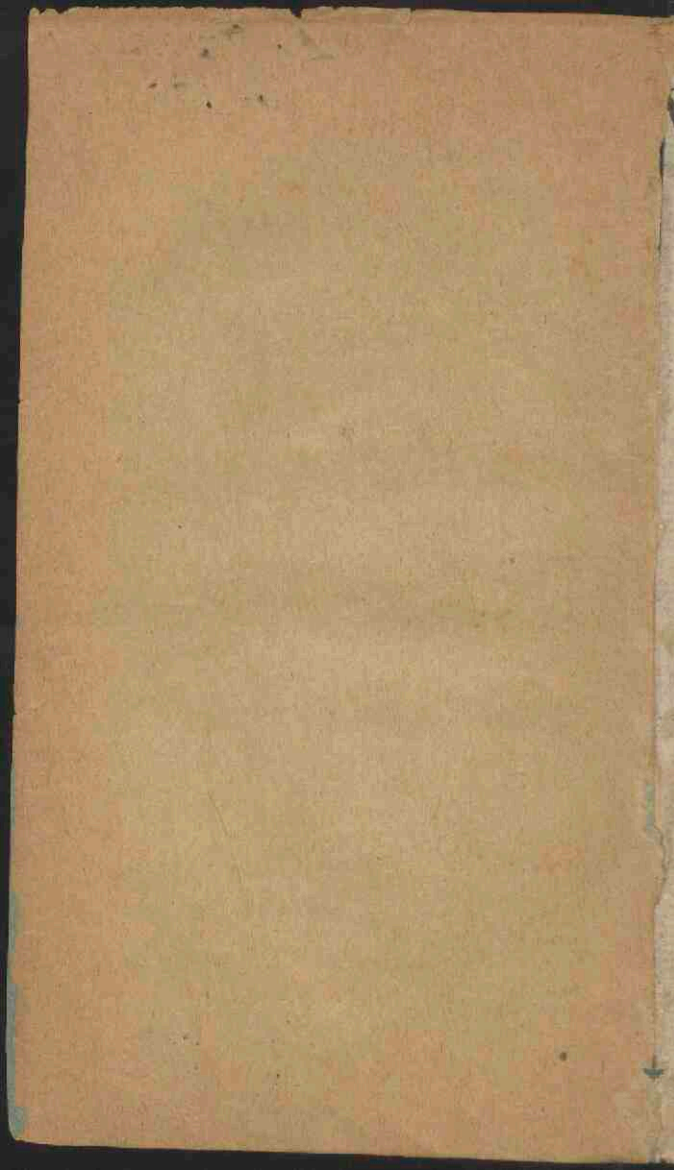

**Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
Prof. Dr. J. te WINKEL
No. 768**

Dr J. C. Marshall
N 955 6

768 D E

BIBLIOTHEEK
NOORD-BRABAND.

VOLKPLANTING.

ZANGSPEL.

IN

TWEE BEDRYVEN.

GEVOLGD NAAR HET FRANSCHÉ,

L A C O L O N I E.

Levesque sculp.

TE AMSTERDAM, by
JAN HELDERS, in de Nes. 1782.

Met Privilegio BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

UNITED STATES GEOLOGICAL SURVEY

WATER RESOURCES DIVISION

WASHINGTON, D.C.

De Gecommitteerden tot de zaaken van den Schouw-
burg hebben, volgens Octroy door de Heeren Staaten
van Holland en Westvriesland, den 5den November
1772. aan hen verleend, het recht van deze Privilegie,
alleen voor den tegenwoordigen Druk van DE VOLK-
PLANTING, Zangspel, vergund aan JAN HELDERS.

Amsteldam, den 17. April, 1782.

Geene Exemplaren zullen voor echt erkend worden,
dan die, door één' der Heeren Gecommitteerden, onder-
teekend zyn.

G. B. G. G.

VERTOONERS.

FONTALBE, *gouverneur van 't eiland.*

BELINDE, *minnares van Fontalbe.*

MARINE, *een jong boere meisje.*

LUCAS, *een tuinier, verloofd aan Marine.*

Soldaaten, en Matroozen, zwygende.

Het Spel speelt in een' nieuw bewoont eiland.

*Het tooneel verbeeld het inkomen van een bosch, aan
de eene zyde een Salon, en de zee in 't verschiet.*

D E
VOLKPLANTING.

Z A N G S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

FONTALBE, *alleen.*

A R I A.

Nog deez' dag word ik verbonden,

Weg ó min is al nu finart.

Ik heb myn geluk gevonden

In een jong en deugdzaam hart.

Een ontrouwe heb ik verloren,

Die my heeft te lang verblind:

'k Heb een andere verkoren,

Die oprechter my bemint.

Ja deez' dag, *enz.*

Als ik herdenke aan myn Belinde,

Aan haar schoon, haar valschen aart;

Aan den tyd roen ik haar minde,

Helaas! ach! ik ondervinde,

Dat zulks my nog onrust baart.

Maar deez' dag, *enz.*

A

6 Ja,

2 DE VOLKPLANTING,

6 Ja, 't besluit is vast, 'k wil my niet meer bedenken,

Wat ook Marines afkomst zy,

'k Zal heden nog myn trouw haar schenken,

Zy is oprecht en schoon, verstaat geen veinzery.

Die zulk een vrouw verkrygt mag zich gelukkig heeten;

Haar gulle eenvoudigheid alleen

Kan my Belinde doen vergeeten.

Maar zie ik haar niet herwaarts treên?

TWEEDE TOONEEL.

FONTALBE, MARINE.

MARINE.

Myn heer de Gouverneur! ik wensch u goeden morgen.

FONTALBE.

U ook zo, lieve kind! gy denkt wel om te zorgen

Een man te kiezen dezen dag.

MARINE.

Is 't dan alreeds zo lang geleden

Sints ik hier ben aan land getreden,

Dat ik niet langer wachten mag?

FONTALBE.

6 Ja, de tyd is daar, gy kunt dien niet meer rekken,

't Is de agtste dag, gy moet dus kiezen of vertrekken;

Zeg, wat staat u nu beter aan?

MARINE.

Ei lieve! waar zou ik toch gaan?

Ik

Ik kan hier nergens heen, ook heb ik vriend noch magen.
 Voor my ik denk dat als men trouwt,
 Men dan ten naasten by weet op wat grond men bouwt;
 Dies zou my 't huwlyk best behaagen.

FONTALBE.

Maar 'k heb nog geen gelegenheid
 Gehad u naar uw komst in dit gewest te vraagen.

MARINE.

'k Was in myn land een boere-meid.
 Myn meester en zyn vrouw, 'k weet niet om welke reden,
 Begaven zich op zee, 'k ging met hen wel te vreden;
 Wy hadden op die reis in 't minst geen tegenspoed.
 Maar 't wederkeeren was op verr' na niet zo goed;
 Want toen begon de wind zo vreeslyk op te steeken,
 De zee wierd eensklaps zo verwoed,
 Dat alles scheen te zullen breeken.
 Het onweër hiëld gestadig aan,
 Tot dat wy eindelyk zyn in dien storm vergaen.
 Ons schip bekwam een lek waar door het is gezonken,
 En al het volk gewis verdronken.
 Ik ben, maar 'k weet niet hoe, gered en hier geland,
 Daar stond ik toen alleen aan 't strand;
 Want schip en volk 't was al voor myn gezicht verdwenen.
 Wat heb ik om die ramp daar bitter zitten weenen!
 Maar wel om Lucas 't allermeest.

FONTALBE.

Wie is die Lucas dan geweest?

MARINE.

Myn vryer, een tuinier; maar hy is nu gestorven.

FONTALBE.

Wel nu?

MARINE.

'k Heb toen zo lang gezworven,
 Tot dat ik hiet kwam. 'k Wierd zo ras
 Als men myn komst maar had vernomen,
 By u gebragt; men zei me ik was
 Verplicht, terstond by u als gouverneur te komen.
 Toen heeft men my ook voort vertelt,
 Dat gy een wet had ingestelt,
 Dat zo een meisje wierd aan deze kust gedreven,
 Zy in agt dagen zich in 't huwlyk moest begeeven,
 Of vertrekken hier van daan.

In 't eerst besloot ik tot het leste,
 Maar alles wel bedacht, is trouwen toch het beste.

FONTALBE.

Wel waarom, wyl ge u hebt beraën,
 Wilt gy dan nu nog langer wachten?
 Is Lucas nog in uw gedachten?

MARINE.

Neen; maar zo hem diën ik verkoor,
 Die keuze eens niet beviel?

FONTALBE.

Waar voor
 Kunt gy met zo veel schoonheid vreezen?

Maar

Maar zulks kan buiten dien niet wezen,
 Want deze wet verbind al wie in 't eiland woont,
 En niemand is daar van verschoont.
 Ik zelf kom met vermaak my ook by de and'ren voegen.

MARINE, *verlegen.*

Hoe! gy, heer Gouverneur?

FONTALBE.

Ja; al myn vergenoegen
 Hangt af van uw bezit. Marine een enkel woord
 Bevestigt myn geluk, gy hebt myn ziel bekoort.

MARINE.

Wel nu, ik zal dan niet meer zwygen:
 Maar ach! zie my zo sterk niet aan,
 Gy zoud my wel een kleur doen krygen;
 Laat dat toch staan.

D U O.

MARINE.

Gy maakt waarlyk my verlegen,
 Gy beschaamt my al te zeer;
 Ach! beziez my toch niet meer.
 Die myn harte kan beweegen,
 Zo die is tot my genegen,
 Waar toe gezwegen?
 Zyt gy, myn heer!
 Ach! ik ben 'er om verlegen,
 Nochtans zwyg ik nu niet meer;

6 DE VOLKPLANTING,

'k Ben gegeven
Toen, myn heer!

FONTALBE.

Ach! wat geluk heb ik verkregen!

Myn Marine is my genegen,

Dit is al wat ik begeer.

TE SAAMEN.

De liefde die ons gaat verbinden,

Vervult de wenschen van ons hart.

Zy doet ons niet dan vreugd bevinden,

En bevryd ons van alle smart.

MARINE.

Zo waar uw wet behelst heel wonderlyke zaaken:

Maar hoe toch zou het iemand maaken,

Die daar toe niet genegen was?

Hoewel het trouwen komt doorgaans nog al te pas.

FONTALBE.

Om deze wet u uit te leggen,

Moet ik u de reden zeggen

Waarom ik die heb gemaakt,

En teffens hoe ik ben hier in dit land geraakt.

Ik was verlooft en stond te trouwen met Belinde,

Die ik ook dacht dat my beminde.

Een oom liet haar zyn goed'ren na,

En zy moest om die zaak zelf naar America.

Myn liefde wilde niet gehengen,

Dat zy zo zwaare reis zou zonder my volbrengen;

Dies

Dies rustte ik straks drie schepen uit,
En ging met myn aanstaande bruid.
Maar op een nacht is zy verdwenen
Met een der schepen van de vloot,
Waar op een kapitein, Dorval genaamt, gebod,
Die altyd had myn vriend geschenen.
Haar huwlyk wierd my door een brief dien 'k vond bericht.
Den tweeden dag was 't naauwlyks licht,
Of ik wierd door een storm beloopten,
Die onze schepen by dit eiland deed vergaan.
Wy vluchtten met de boot, geen weg was ons meer open,
En kwamen zo behouden aan.
Wy konden nergens heen, en zyn dus hier gebleven.
Daar op heeft men aan my het hoog bewind gegeven.
Nu is het in dit land zeer goed,
Daar is van alles overvloed;
Men heeft alleen gebrek aan vrouwen,
Wy hadden 'er geen meêgebracht,
Derhalven kunnen wy niet trouwen;
Dies heb ik daar op uitgedacht,
Dat by aldien aan deze stranden
Een vrouw of meisje komt te landen,
Ten langsten in een dag of agt
Zy een van 't eiland tot haar echtgenoot moet kiezen.
'k Moest iets van dat gewigt niet uit het oog verliezen.

MARINE.

Ik vind die wet heel goed, zo waar
Gy hebt dat wel verzonnen.

8 DE VOLKPLANTING,

FONTALBE.

Maar

Die nu niet trouwen wil, die mag hier ook niet blyven,
Men zet haar in een kleine boot,
En laat haar op genaë van wind en golven dryven.

MARINE.

'k Geloof dat heeft juist niet veel nood,
'k Denk dat de meeste wel besluiten om te trouwen.

FONTALBE.

Zulks heeft nog niet gemist, maar ik heb my onthouën
Tot nu naar 't huwelyk te staan,
Ik was te sterk nog aangedaan
Door 't steeds herdenken aan Belinde;
Doeh zo als ik u zag, voelde ik dat ik u minde,
'k Beraadde my niet lang, en nam terstond 't besluit
Om u te kiezen tot myn bruid.

MARINE.

Gy doet my zeer veel eer; maar één zaak doet my schroomen,
Als die Belinde eens kwam.

FONTALBE.

Hoe toch zou die hier komen?
Ook denk ik niet om haar nu 'k u bezitten zal.

MARINE.

Maar gy bezit my nog zo niet geheel en al.

FONTALBE.

In 't kort ziet ge alle vrees verdryven;
Welhaast word onze wensch voldaan,

Dat

Dat heuchlyk tydſtip ſpoed vaſt aan.

Ach! had ik 't naar myn zin, 'k zou altyd by u blyven,
'k Gevoel de grootſte ſmart als ik van u moet gaan.

A R I A.

Wat kan 't zyn dat my komt kwellen,

Als ik u niet mag verzellen?

Niets kan my te vreden ſtellen,

Zo dra ik uw byzyn mis.

Wat mag het wezen?

Myn uitgeleezen!

Waar van daan komt deze ſmarte?

't Is de min, waar door myn harte

Heel aan u verbonden is.

Dat dan myn bede

U overteede!

Bemin my mede,

Myn Engelin!

Myn hart hoopt op uw wedernin.

Ach! gy alleen kunt my geneezen,

Myn uitgeleezen!

Ik weet nu wat my komt kwellen,

Als ik u niet mag verzellen;

Ja, ik weet wat my komt kwellen,

Zo dra ik uw byzyn mis.

'k Weet de reden van deez' ſmarte,

't Is de min, waar door myn harte

Heel aan u verbonden is.

DERDE TOONEEL.

MARINE, LUCAS.

MARINE.

Ik trouw dan dezen dag! kan ik het wel gelooven?
En met een gouverneur! 't gaat myn begrip te boven.
Had iemand me gezegt slechts voor een week of zes,

In 't kort word gy zeer hoog verheven,

De vrouw eens gouverneurs, een soort van een prinses,
'k Zou denken dat die had den spot met my gedreven.

Als Lucas dit eens zag, wat zou die arme bloed

Wel zeggen? maar dit 's ruim zo goed.

Voor eerst het is een zeer groot heer,

En hy is zo beleefd, zo vriendelyk, zo teêr.

Maar tegen hem durf ik nooit kyven,

Ik durf hem nimmer de ooren wryven,

Gelyk ik wel voorheen aan Lucas was gewoon;

Want wy keven somtyds schoon.

Die arme hals! zyn dood heeft my toch recht gespeten.

Ik had hem waarlyk lief; maar 'k moet hem nu vergeeten.

LUCAS, *op 't einde der alleenspraak inkomende, en
overal rondziende.*

Die weg leid ergens heen... gints zie ik een gehucht..

En daar staat een priëel... 'k Ben nu niet meer beducht,

Hier moeten zeker menschen wezen,

Dies heb ik niet in 't minst te vreezen.

Maar

Maar hoe! wat zie ik? is het waar?

Och! myn Marine! ben je daar?

MARINE.

ô Hemel! ach! je doet me beeven.

Wat 's dit? hoe! benje dan niet dood?

LUCAS.

Ik dood? neen dat heeft nog geen nood,

Ik hoop nog wat te blyven leeven.

Ik ben, niet zonder groot gevaar,

Zo van de eene klip op de aër

Gekloutert en dus hier gekomen.

En niet leegs lyfs, 'k heb nog wat meêgenomen.

Ik heb een kisje meêgebragt

Met linnen, geld, en mooie kleêren;

Derhalven zal ik niets ontbeeren,

Want ik ben ryker als ik plagt.

Indien 't ons nu bevalt, zo kunnen wy maar blyven.

Maar, myn Marine lief! zeg, hoe kwam jy toch aan?

Ach! wat was ik bedroefd! ik dacht je waart vergaân,

En laagt reeds verr' in zee te dryven.

Doch nu 'k zie dat je leeft is al myn smart gedaan.

Maar hoe! je zegt geen woord! belet de vreugd je 't spreeken?

En benje daar door heel bezweken?

MARINE.

Gewis... ik wachtte niet...

Ter zyden.

Hoe drommel 't nu gemaakt?

LUCAS.

Dat ziet men meer; toen ik ben uit 't gevaar geraakt,
 Na dat ik over all' die rotzen was geklommen,
 Stond ik aan strand heel stom.

MARINE, *zuchtende.*

Je zult wel meer verftommen,
 Als je alles eens ter deege weet.

LUCAS.

Wat dan? vertel me gaauw, vertel wat je al zo deed.
 En zeg me toch eens, myn Marine!
 Of je in dit land alreeds den een of and'ren kent.

MARINE, *eenigtzins fier.*

Ik ken den Gouverneur.

LUCAS.

Wel, is 't een hupsche vent?

Ei! maak dan dat ik by hem diene,

Dan was ik in myn element.

Hy kon me zyn tuinier, en jou zyn tuinvrouw maaken.

MARINE, *spytig.*

Zyn tuinvrouw? 'k denk wel tot iets beter te geraaken.

LUCAS.

Wel nu, word dan zyn keukenmeid;

Of zo je dat nog beter vleid,

Laat hy je neemen om het huis voor hem te houën;

Want dat verscheelt me niet, als hy ons maar wil trouwen.

MARINE, *verlegen.*

Ons maar wil trouwen .. ja... 't was goed indien 't zo was:
Maar hy trouwt ook van daag.

LUCAS.

Dan kom ik net van pas
Om meê van 't feest te zyn: wat zullen we ons vermaaken!

Zo eensklaps in de vreugd te raaken!

Wat zeg je, staat je dat niet aan?

Wil je ook niet graag te bruiloft gaan?

MARINE, *met een zekere fierheid by haar verlegenheid.*

Gewis, ik dien 'er wel te wezen:

Maar 'k vrees als je zyn bruid eens ziet.

LUCAS.

Wel nu; 'k heb niets voor haar te vreezen,

Wie zy ook is het deert me niet,

Dat is ons allebeê om 't even.

MARINE.

Om 't even... 't is... maar waar benje ook zo lang gebleven?

LUCAS.

Hoe lang? wat schortje dan? 't is waarlyk of je raast.

'k Heb me inderdaad genoeg gehaast.

Is dat een weg? men zou den nek wel kunnen breeken.

En doordien ik hem niet wist,

Heb ik my meer als een vergist;

Ik dacht wel vyftigmaal dat ik zou blyven steeken.

Maar nu vind ik je weêrom,

En dat is me genoeg, de rest geef ik niet om,
Die kan ons in 't minst niet raaken.

MARINE.

Ja... maar... daar is een wet, die zal je niet vermaaken,
En die weetje zeker niet.

LUCAS, ongeduldig.

Wel nu; een wet, een wet... 't begint me te verveelen,
Wat kan ons een wet verscheelen?
Maar zeg me dan wat die gebied.

MARINE.

Ik moet wel; want je zult toch vroeg of laat het hooren.
Als hier een meisje komt, moet in agt dagen tyd
Door haar een man zyn uitgekoren,
En niemand is daar van bevryd.
Geloof me, 'k heb geen schuld, ik wilde eerst liever sterven,
Daar tegen heeft men zich verzet;
Toen wilde ik heenegaan, maar ik kon niets verwerven,
Want dat heeft men my ook belet.
Daar by een schuitje slechts zo groot.

Zy wyst haar hand.

Toen is in 't midden van dien nood.
De gouverneur by my gekomen,
Hy was zo vriendelyk, en heeft myn hand genomen,
Hy zei me dat hy my begeerde tot zyn vrouw,
En toen verzocht hy my dat ik hem kiezen zou.

LUCAS.

En toen?..

MARINE.

Dewyl ik dacht , dat gy reeds waart verloren ,
Verdronken , of mischien verslonden door een visch.

LUCAS.

Zo hebje zeker hem verkoren ,
Zeg maar of het zo niet is.

MARINE, *schielyk als iemand die haar hart ont-
last heeft.*

Och ! ja ; maar ik moet heen , ik durf niet langer blyven ,
Hy wacht me ; zo 'k niet kwam zou by me wis bekyven.

LUCAS.

Je zult niet hier van daan ; hoe ! daar je me verliet.

MARINE.

Ach ! Lucas ! word niet boos , 't is door myn toedoen niet.

A R I A.

Tot nog toe sloeg ik het altyd af,

Maar de wet is alhier veel te straf.

Ach ! ik moest wel of ik wilde of niet ,

Ten zy ik deze plaats voort verliet.

Lucas , dacht ik , is niet meer in leeven.

Laas ! wie weet wat gedrocht hem verslond !

Al myn kracht heeft my hier op begeeven ,

Denk in , wat staat ik my toen bevond.

Ach ! ik leed hier om zo grooten rouwe ,

Dat ik om my wat te troosten trouwe;
 Een groot heer neemt my nu tot zyn vrouwe,
 'k Word gewacht, goeden dag, ik moet heen;
 Vaarwel, stel u te vreeën.

VIERDE TOONEEL.

LUCAS, *alleen.*

Dat is waarachtig mooi! daar sta ik nu te kyken!
 Ô Die bedriegster! 'k raas van spyt.
 Nu 'k dacht te trouwen gaat een ander met haar sryken!
 Durft zy dan in zo korten tyd
 Zo onbeschaamt haar woord verbreeken?
 Maar 'k zal den gouverneur gaan spreeken,
 'k Zal raazen, tietten, en verwoed
 Hem zeggen, dat hy. . . Ja dat 's goed;
 Maar ik mag dan ook wel vreezen,
 Dat hy my van die boosheid door
 Wat slagen ras zal doen gencezen.
 Wat dan gedaan? maar kom, laat ik zo gek niet weezen,
 Dat ik me aan die ontrouwe floor.

A R I A.

Is 't niet dwaas, nu 'k ben verraauden,
 Nu ik zie myn min versmaaden,
 Dat ik my hier om ontfel?
 Maar schoon zy my heeft bedrogen,
 Heeft ze op my nog zulk vermogen,
 Dat ik my hier over kwel.

Dit bedroeft my boven maaten ;

Maar waar toe kan my dat baaten ?

Ik wil my niet meer plaagen laaten ,

Ik wil haar nu ook gaan haaten ,

En verbannen uit myn zin ;

Ik lagch wat met haar nieuwe min.

Ja, ik zal my nu wreeken ,

'k Zal nu ook myn trouw verbreeken ,

'k Was mal zó ik om haar dacht ;

't Best is dat ik haar veracht.

Maar zacht ; 'k zie daar een vrouw die herwaarts fchynt te komen ;

Wie of zy wezen mag ? 'k geloof dat ik ze ken ;

My dunkt ik heb haar meer vernomen ;

Was zy niet meê in 't fchip toen 'k hier gekomen ben ?

Ja, 't is diezelfde die gedurig heeft gefchreit ,

En op de gantsche reis niet anders deed dan klaagen.

Was 't niet zo groote vrouw zy zou my wel behaagen ,

Te droes het is zoo'n mooie meid.

Hy begeeft zich ter zyden.

VYFDE TOONEEL.

BELINDE, LUCAS.

BELINDE.

ARIA.

Ach! wat angst! waar moogt gy zyn? droeve Belinde!

Waar of ik nog een uitkomst vinde?

Ach! waar toe ben ik gebracht!

Ja, ik zal van droefheid sterven,

Zo ik hem dien ik min moet derven;

Dies wil ik zoeken overal,

Of ik hem niet ontdekken zal.

Ach! Fontalbe! Fontalbe! gy dien ik min alleen!

Wat plaats verbergt u voor myn liefde?

Ach! hoor van haar wiens hart gy grieve,

De zuchten en 't geweent.

Ben ik u dan verdacht? zoud gy my kunnen haaten?

Daar ik om u alleen alle gevaar trotzeer.

Wat bitt're smart! bemint gy my niet meer?

Hoe! zoud gy my verlaaten?

'k Vind nergens troost of rust;

Helaas! helaas! ik verlies al myn lust:

Kan dan niets aan myn hart zyn geluk wedergeeven?

Maar aan wat oord ben ik gedreven?

Waar of ik my toch bevind?

o Zoets plaats! o zachte wind!

♠ Lucht die ik vervul met klachten!
 Hoor myn finarte, wil die verzachten,
 Of geef my hem dien myn hart bemint.

LUCAS, *naderende.*

Mevrouw! 'k heb de eer...

BELINDE.

Wie daar?... maar 'k heb u meer gezien.

LUCAS.

'k Ben Lucas, die met u kwam zwerven op de baaren;
 Zo 'k u van dienst kan zyn ontzie ik geen gevaaren,
 In alles wat gy wilt zal ik u bystand biën.

BELINDE.

Wel, Lucas! gaarne wil ik daar gebruik van maaken;
 Gy kunt my zeker in veel zaaken
 Van nut zyn, wyl ik vreemd hier ben,
 En in dit land geen sterv'ling ken;
 Dies zoude ik zonder u met reën bekommert wezen.

LUCAS.

Mevrouw gy hebt geen kwaad te vreezen:
 Maar zeg me of gy alleen hier zyt.

BELINDE.

Ja, myn vriendinnen ben ik kwyf,
 Zy lieten in dien storm hun leeven;
 Zo dat ik maar alleen nog ov'rig ben gebleeven.
 Maar 'k bid u zeg my eens waar ik
 Thans ben, en in wat land ik toch ben aangekomen.

LUCAS.

Ik kom ook eerst op 't oogenblik;
 Maar in dien korten tyd heb ik alreeds vernomen,
 Dat my een meisje, daar ik lang aan was verlooft,
 Hier door den gouverneur van 't eiland is ontroofd.

BELINDE.

Ontroofd? hoe! zouden wy by roovers zyn? kan 't wezen!

LUCAS.

Och, ja; dat kon wel zyn; ik weet niet wat te vreezen:
 Dit is ten minsten vast, dat hy myn meisje trouwt.
 Dat doet alleen die wet, 'k breng my die niet te binnen,
 Of ik...

BELINDE.

Wat is die wet, die zo veel onheil brouwt?

LUCAS.

Een wet, die niemand als de Duivel kon verzinnen.

Ei, hoor toch eens wat zy gebied;

Maar mooglyk doet dat u niet schroomen.

Als in dit eiland vrouwen komen,

Is elk van haar verplicht, 't zy 't haar behaagt of niet,

Een man te kiezen in agt dagen;

Of men zendze hier van daan,

Indien haar niemand kan behaagen.

BELINDE.

Wat zegt dat?

LUCAS.

Dacht ik niet dat 't u wel aan zou staan.

BELINDE.

Voor my ik denk hoe eer hoe beter heen te gaan.

LUCAS.

Dat is een and're zaak: maar als gy niet wilt blyven,
Kent gy dat schuitje wel? daar laat men u meê dryven,
En dan met d'eersten wind marsch naar de kelder toe.

BELINDE.

Ach! dat verscheelt my niet, ik ben myn leeven moê.

LUCAS.

Hoel woud gy sterven? zacht; dat moet gy niet beginnen;
Neen, dat zou jammer zyn; ik zal wel iets verzinnen,
Waar door ik u redden kan.

Maar waarom ging je op reis? wat 's daar de reden van?

BELINDE.

Ach! uit wat oorzaak zou ik dat verborgen houên?

Ik heb daar toe in 't minst geen reên.

Ik moest nu ruim een jaar geleên

Gaan naar America, 'k stond op het punt van trouwen;

De kapitein van 't schip beminde my heel teêr.

Maar deze reis, helaas! vergeet ik nimmermeer:

My wierd zeer onverwacht het grootst'verdriet gebrouwen,

Door een bedrog zo ongehoord als groot.

Zyn boezemvriend Dorval, die ook een schip gebod,

Wist ons door list van een te scheiden.

Hy kwam by ons op zek're nacht,

En vroeg my aan zyn boord ; 'k was op geen kwaad bedacht,

En liet met myn vriendinnen my geleiden.

Maar 'k was niet op zyn schip gebragt,

Of ik ontdekte ras, hoe snood ik was verraaden ;

Doch hy kreeg straks het loon voor zyne gruweldaaden :

Want kort hier op viel hy van boord,

En is dus in de zee versmoort.

Wy konden na zyn dood onze eerste reis vervolgen,

Wy stevenden toen op America weer aan :

Maar 'k vond Fontalbe niet, het noodlot zo verbolgen

Scheen my die gunst niet toe staan.

Ik heb hem steeds gezocht, en kan geenzints bevroeden

Waar hy mag zyn, ik vrees hy zal van my vermoeden

Dat ik ontrouw ben, of misfchien is hy vergaan.

Ach! mogt hy maar behouden wezen,

Dan had ik niet in 't minst te vreezen.

Want hoe hy me ook verdenkt, als hy myn traanen ziet,

Weêrstaat hy die voorzeker niet.

LUCAS.

Gewis niet als men ziet een vrouw aan 't schreijen raaken,

Weet zy ons hart zo week te maaken,

Dat zy met ons kan doen al wat ze wil.

BELINDE.

Misfchien
Bevind hy zich wel hier ; hy is voorvast, indien

't Zo is, den gouverneur niet onbekend gebleven.

Zeg dien dat ik hier ben, wil derwaarts u begeeven.

Maar hoe die wet te ontgaan ?

LUCAS.

Die kunt gy wel ontvliên,

Gy kunt u daarvan wel verschoonen.

Veins maar myn vrouw te zyn, dan immers zyt gy vry,

En gy moogt hier blyven woonen,

BELINDE.

't Is wel; 'k vertrouw uw deugd; derhalven zal ik my

Op u verlaaten: maar wilt gy

In alles my uw hulp en bystand wel betoonen?

LUCAS.

Of ik uw man in waarheid was.

Ik heb een mooie rok, die komt nu recht te pas;

Ik zal hem schielyk aan gaan trekken,

Dan zal 't in 't minst' geen erg verwekken.

Laat my daar meê begaan: ik was juist de eerste niet,

Die zulk een vrouwtje had, dat is wel meer geschied.

A R I A.

Nimmer zult gy iets ontbeeren,

'k Zal u dienen dag en nacht.

Geen vrouw zal zich zo zien eeren,

Hoe men haar ook mint en acht.

Ter zyden.

Als Marine dit zal hooren,

Zal het haar gewis verstooren,

Ik heb dat zeer wel bedacht.

Tegen Belinde.

Neen; nooit zult gy iets ontbeeren,

'k Zal doen al wat gy verwacht.

Ter zyden, in 't heengaan.

'k Zal de ondankb're nu wel leeren,

Dat zy my zo heeft veracht.

ZESDE TOONEEL.

BELINDE, FONTALBE.

BELINDE.

Helaas! zal ik dan nooit een eind zien van myn plaagen?

Zal ik dan altyd myn dagen

In droefheid slyten? wat verdriet!

'k Heb al myn vrienden en myn goederen verloren;

En myn Fontalbe vind ik niet,

Hem, die my meer dan alles kan bekooren.

Maar hoe! wat zie ik voor myn oogen?

Zou 't mooglyk zyn? vind ik my niet bedrogen?

♫ Ja; hy is het zelf, ik voel myn harte slaan.

FONTALBE, *ter zyden.*

Wat 's dat? Belinde hier? dat kon ik niet verwachten.

'k Hou me of ik haar niet ken.

BELINDE, *ter zyden.*

♫ Hemel! welk verachten!

Hy ziet me en spreekt niet eens my aan.

Myn heer!... ik ben...

Ter zyden.

Helaas! ik kan byna niet spreken.

Hy

FONTALBE, *ter zyden.*

Zie die geveinstheid eens.

Tegen Belinde.

Begeert gy iets Mevrouw?

BELINDE.

Myn heer! ik kom uw bystand smeeken;
'k Word buiten schuld door hem, die my voorheen zyn trouw
Geschonken had, veracht, en zonder my te hooren:
Ik bid u dat gy my uw bystand niet ontzegt.

FONTALBE.

Zo gy beledigt zyt, verwacht voorzeker recht,
Wyl ik hier gouverneur...

BELINDE.

Ô Hemel! 'k ben verloren!

Gy zyt hier....

FONTALBE.

Gouverneur.

BELINDE.

En gy trouwt dezen dag!
Fontalbe! 't is dan waar, dat gy my hebt vergeeten?

FONTALBE.

Durft gy, trouwlooze vrouw! daar gy u niet ontzag
Uw woord te breeken, nog u zelf onschuldig heeten?
Zeg me of uw man hier ook niet is.

BELINDE.

Myn man? ach! kunt gy my verdenken,

26 DE VOLKPLANTING,

Dat ik een ander ooit myn hart en hand zou schenken?
Wat baart die achterdocht myn ziel al droeffenis.

FONTALBE.

Wat hoor ik? hoe! zyt gy dan niet verbonden?
Kan 't zyn?..

Ter zyden.

Maar haare vlucht, de brief dien 'k heb gevonden.

Tegen Belinde.

Neen; de ontrouw blykt te klaar; denk niet dat gy zo ligt
My nu bedriegen zult, 't is my te wel bericht:

Ik laat my niet van u misleiden.

Ik moet u nooit meer zien; ga alles dan bereiden
Tot uw vertrek, ontwyk voor altoos myn gezicht.

BELINDE.

A R I A.

Wel ik zal deez' plaats ontvliên,

Om nimmer u weêr te zien.

Maar gedenk toch dat uw Belinde

Altyd u teder beminde.

Doch nu 'k u verandert viude,

Zie ik niêrs dan ongeluk.

Ach! wie sleet ooit droever dagen?

Wie had ooit meer reên tot klaagen?

Wie trof ooit meer ramp en druk?

Gy verlaat my, maar wil hooren:

Heb ik dan uw min verloren?

Wreede! kom myn ziel doorbooren:
 Helaas! 'k bezwyk door al myn finart.
 Ach! ik kan nooit in myn leven
 Myn leed te boven streeven;
 Gy doorgriefft myn teder hart.
 Myn hoop heeft my begeeven,
 Ik bezwyk door al myn finart.

FONTALBE.

Belinde! zyt gerust, gy hebt niets meer te schroomen.
 Ik hoor u; maar kan 't zyn dat gy niet zyt getrouwt?

BELINDE.

Maar waarom denkt gy zulks? waar hebt gy dat vernomen?
 Indien gy maar eens recht bescouwt,
 Hoe zeer myn hart altyd met u was ingenomen,
 Kan 't mooglyk zyn, dat gy 't dan nog voor waarheid houdt?

Z E V E N D E T O O N E E L.

FONTALBE, BELINDE, LUCAS, ryk gekleed.

LUCAS.

Myn vrouw! myn lieve vrouw! 'k ben overal gegaan

FONTALBE, *ter zyden.*

Zyn vrouw!

BELINDE.

Helaas! wat moet ik vreezen?

Zy wenkt Lucas.

28 DE VOLKPLANTING,

LUCAS, *ter zyden.*

'k Geloof voor vast dat dit de gouverneur zal wezen;
Kom nu myn zaken wel gedaan.

o Ja, myn lieve vrouw! 'k heb wat ik ook mogt zoeken...
Myn vrouwtje lief. . . Myn heer! zie daar, daar is myn vrouw,

Zagt tegen Belinde.

Ja; ik begryp je wel.

FONTALBE.

Rampzalige!

BELINDE.

Ach! vertrouw!..

FONTALBE.

Ik hoor niet meer naar u, 'k wil u voortaan vervloeken.

Hy vertrekt.

BELINDE, *hem willende togenhouden, valt in de
armen van Lucas.*

Fontalbe!

LUCAS.

Wat is dat? verbruid

Zy word niet wel; wat of dit toch beduid?

Wat nu best by de hand genomen?

'k Breng haar daar in. . . Zoud gy zo ver wel kunnen komen?

Hy brengt haar in 't Salon.

A G T S T E T O O N E E L.

MARINE, *vervolgens* LUCAS.

MARINE.

Myn heer! myn heer Fontalbe! ach! waar is hy gegaan?
 Myn heer de gouverneur! Ik kan hem nergens vinden;
 En dat daar we ons van daag verbinden.
 Ik weet niet hoe dat komt, maar 't staat my gantsch niet aan.

Q U A T U O R.

Alles gaat naar myn begeeren,
 Alles moest myn vreugd vermeëren,
 Waarom kan ik dan niet weeren,
 Dat de droefheid my komt deeren?
 Waarom is myn hart in druk?
 Daar ik nader aan 't geluk.

LUCAS, *uit het Salon komende.*

'k Zie haar die my heeft verraaden,
 Maar ik zal haar gaan versinaaden,
 En verwyten haar bestaan.
 Gy zyt slechts een ongetrouwe;
 Maar denk niet dat my zulks rouwe:
 Want ik kryg een and're vrouwe,
 'k Wil voor altyd van n gaan.

MARINE.

Maar bedant wat, zyt niet te onvreden,

Het is waarlyk gantsch zonder reden;
In myn plaats had ge ook zo gedaan.

LUCAS, *driftig.*

Moet gy my nog trotzeeren?

Myn drift vermeêren?

Zo ik die niet wist te keeren,

Zou ik u wat anders leeren;

Ja, ik zou... *Hy hoort gerucht.*

Ter zyden.

'k Begin te beeven,

Ik hoor iemand herwaarts streeven,

Laat ik my maar weg begeeven,

Want het is hier vol gevaar.

MARINE, *spottende.*

Waar zyt gy nu met uw dreigen?

Wat doed u zo schieelyk zwygen?

't Is een held dien ik zou krygen,

Ik mis 'er niet veel aan voorwaar.

NEGEND E T O O N E E L.

FONTALBE, MARINE, *vervolgens* BELINDE.

FONTALBE.

Liefde doet my tot u komen.

MARINE.

Door haar is myn vrees benomen.

T E S A A M E N.

Zy doet my niets meer fchroomen,
En eindigt al myn rouw.

F O N T A L B E.

Zy fcheukt ons ons begeeren.

M A R I N E.

Geen druk kan ons meer deeren.

T E S A A M E N.

'k Wil u voor altyd zweeren
Een onverbreek're trouw.

*BELINDE, fchielyk uit het Salon komende, en hen van
een fcheidende.*

Ontronwe! gy my verzaaken?
My laaten zonder reën?

M A R I N E.

Wat komt Mevrouw hier maaken?

F O N T A L B E.

Ei, wat kan ons dat raaken?

M A R I N E.

F O N T A L B E.

Wat dryft haar herwaarts heen? Stel u toch maar te vreeën.

B E L I N D E.

Ach! onnoz'le, droeve Belinde!

't Was de liefde die u verblindde,

Want zo gy te teder minde,

Zie nu hoe gy word beloont.

'k Word hier aan de kust gedreven,

Na ik alles heb begeeven;

Ja om u waagde ik myn leeven,
En ik word van u gehoont.

Kom, wreede! wil uw besluit dan voltrekken;
Denk echter eerst, wat druk't my zal verwekken.

En zo gy 't u dan kunt oonderwinden,
Zult ge ondervinden
Des Hemels wraak.

TIENDE TOONEEL.

FONTALBE, BELINDE, MARINE, LUCAS,
die onder 't zingen van Belinde is ingekomen.

LUCAS.

Ik was blind voor haar gebreken,
Toen zy myn hart heeft ontsteken;
Maar zy is vol looze strecken,
Ik wil nooit meer met haar spreken,
En 'k verlaat haar met vermaak.

MARINE.

Maar hoe nu?.. Wie zag ooit meer van zyn dagen,
Dat men iemand zo durft plaagen?
Wat mag u toeh herwaarts jaagen?
Gaat hier beiden voort van daan.

BELINDE.

In plaats van my zo te sinaaden,
Wees voorzichtig laat u raaden,
Neem uw eerste trouw weer aan.

FONTALBE.

Laat ons hier elkaer niet hooren.

'k Zal Marines min beloonen;

Tegen Belinde op Lucas wyzende.

Gy wil hem uw liefde toonen,

Dat zytge ran uw man verplicht.

Woud gy u by my verschoonen

Na het geen gy hebt verricht?

Neen; vertrek uit myn gezicht.

MARINE.

Wat nu? ó schurk! zy die 'k aanschouwe...

LUCAS.

Is myn vrouw.

MARINE.

Hoe! ongetrouwe!

BELINDE.

Hoor my toch!

FONTALBE.

Vertrek, Mevrouw.

BELINDE.

Ach! dat ik u toch outvouwe,

Eer gy my het hart doorboort.

FONTALBE.

MARINE.

Wil vry al uw reden staaken,

Zult gy wel u reden staaken,

Want ik hoor geen enkel woord.

Ik versta geen enkel woord.

BELINDE.

LUCAS.

Niets meer kan myn harte raaken, Uw gemis kan my nict raaken,
Wyl me alleen de dood bekoort. Gy hebt my te veel verstoort.

Einde van het eerste Bedryf.

T W E E D E B E D R Y F.

*Het Salon staat open, en men ziet in het zelve verscheiden
prachtige kleëren, en cierraaden voor Marine.*

E E R S T E T O O N E E L.

F O N T A L B E , M A R I N E .

F O N T A L B E .

Hoe nu! dat lompe mensch, zo kostbaar in de kleëren,
Waart gy daar aan verlooft? is hy die Lucas dan?

M A R I N E .

Ja toch; maar wat kan ons dat deeren?
Dat 's immers nu gedaan; kom spreek me liever van
Ons huwelyk.

F O N T A L B E .

Ik denk daar aan.

Maar 'k bid u doe my eens verstaan,
Belinde noemde hy zyn vrouw; wat wil dat zeggen?

M A R I N E .

Ja dat weet ik niet uit te leggen,
'k Begryp het in 't geheel niet; maar
Ik zeg nog eens, wat kan 't u raaken?
Zyt gy jaloers van hem? Zie daar,
'k Begin my ongerust te maaken,
'k Geloof niet dat gy my bemint zo als gy zegt.

FONTALBE.

'k Verzeker u het is t'onrecht
Indien gy my verdenkt.

MARINE.

Ik vrees dat die Belinde,
Die gy te vooren zo beminde,
Schoon zy haar trouw verbroken heeft,
U toch noch door de harsfens zweeft.

FONTALBE.

o Neen; Marine lief! ik stel haar uit myn zinnen,
'k Vergeet haar voor altyd; verban
Uw vrees, 'k wil u alleen beminnen.
Spreek; wat bewys wilt gy daarvan?

MARINE.

Wel; 't sterkste dat gy kunt bedenken.

FONTALBE.

Gy ziet, 'k heb alles reeds bereid tot onze trouw:
Daar zyn uw kleëren, en wanneer gy eens myn vrouw
Zult zyn, zal ik nog meer u schenken.

A R I A.

Als gy eens zo gekleed zult wezen,
Als met uw schoon de kunst zich paart;
Dan behoeft gy niet te vreezen,
Dat 'er iets u evenaart.
Maar welk een luister! welke stralen!
Ach! hoe verrukt gy myn gezicht!

Niets kan by uw schoonheid haalen,
 Wyl de zon daar zelf voor zwicht.
 Laat toch de vlam, die my doer blaaken;
 Niet alleen treffen myn gemoed;
 Laat die ook uw harte ranken,
 Neem deel aan myn minnegloed.

MARINE.

Zo gy dat alles meent, dan zou myn vrees beginnen
 Te mind'ren; maar ik kan die niet geheel verwinnen,
 Ten zy ik eerst voor goed, voor goed getrouwt zal zyn.

FONTAINE.

Wel nu, dat zal niet lang meer beiden,
 Ik ga my spoeden, en als ik hier weêr verschyn,
 Is 't om nooit van u af te scheiden.

T W E E D E T O O N E E L.

MARINE, *vervolgens* LUCAS.

MARINE.

Nu is het toch wel vast dat hy my trouwt, in 't end
 Heb ik myn wensch, 'k ben recht te vreden:
 Al was 't om Lucas maar, want dien verbruiden vent
 Zou 'k wel met voeten willen treden.
 Hy was, toen hy vernam dat hy my had verloren,
 Niet eens bedroeft; die schurk! maar wacht daar komt hy aan,
 Het zal 'er nu hem ook naar gaan,

Hy zal van my wat moeten hooren.

Zy gaat naar 't Salon om de kleêren te beziën.

LUCAS, *ter zyden.*

Te droes! ik zie haar nooit, of 'k word zo wat ontwaar.

Daar is nog iets dat ik bevinde,

Ik weet niet wat het is, 't is raar,

't Is net als toen ik haar nog minde;

Maar 'k hoop dat zal wel overgaan.

MARINE.

Wat is dat alles fraai! wat zou ik meer begeeren?

En die juweelen! ô! die zullen heerlyk staan.

LUCAS.

Te drommel! dat is mooi; zyn dat de bruiloftskleêren?

MARINE, *met een gemaakte houding.*

Ha! ben je daar, myn vriend? Zeg me eens hoe gy dat vind.

LUCAS, *ter zyden.*

Myn vriend; wel zou men niet? 't is vroeg dat zy begint.

MARINE.

Ik hoor gy zyt getrouwt, is dat al lang geleden?

LUCAS.

Dat raakt u niet.

MARINE.

ô Neen; zyt daarom niet te onvreden,

't Is uit nieuwsgierigheid dat ik die vraag u doe.

Uw vrouw is juist niet mooi; maar 't kan toch wel pasfeeren

Voor iemand, die als gy niet heel veel kan begeeren.

LU-

LUCAS, *ter zyden.*

Ze is toch waarachtig lief tot in haar kwaad doen toe.

MARINE.

Wat staat gy by u zelf te praaten ?

LUCAS.

Ik? niets, dan dat ik haast dit eiland ga verlaten;
Ik ga deez' avond heen, en zeg u goeden dag.

MARINE.

Hoe! gaat gy heen? 'k ben bly dat ik u nog eens zag;
Ik wensch u goede reis, en groet all' myn bekenden.

Gy gaat van avond eerst; wel nu
'k Zal dan door myn bedienden u,
Tot een gedachtenis nog een presentje zenden.

LUCAS, *ongeduldig.*

Hoe! een presentjel hoor Mevrouw,
Die zottigheden niet; zie daar, ik wil je zweeren,
Je waart, zo lang je bleef met uw's gelyk verkeeren,
Veel beter op myn eer; maar wacht, maar wat uw trouw
Is juist zo vast nog niet dat zy niet af kan raaken;
Hoe zeer ook nu die twee gelieven zyn verstoort,
Zy kunnen wel weêr vriendschap maaken.

MARINE, *met veel trotsheid.*

Maar hoe! wat zyn dat hier voor zaaken?
Ik dacht dat gy vertrokt; waar wacht gy na? ga voort.

A R I A.

Waarom staat gy zo te draalen?

Zoek u elders te voorzien.

Gy moet aan myn hoofd niet maalen.

Wat gy zoekt zal nooit geschiên.

Hoe! dit schynt u te verstooren:

Neen; ik kan naar u niet hooren;

Ik moet u nooit wederzien.

Ik word nu te hoog verheven.

Ieder zal my eere geeven.

Ik zal hier wel haast gebiên.

D E R D E T O O N E E L.

BELINDE, MARINE, LUCAS.

BELINDE.

Ei, Lucas! hoor eens hier, 'k heb iets met u te spreken.

MARINE.

Uw vrouwtje, Lucas! komt daar aan.

Misfchien hebje een geheim, 'k wil my daar niet in steeken.

Dies zal ik nu maar heenen gaan.

BELINDE.

A R I A.

Moet ik uw plaagen

Dan steeds verdraagen?

Welk een behaagen
Vind ge in myn nood?

Marine neigt beleefd en gaat heen.

Bit're ongenuchten!
Die myn doen zuchten!
Wat moet ik duchten!
Ach! ware ik dood!

VIERDE TOONEEL.

BELINDE, LUCAS.

LUCAS.

Kom, kom; wil u aan haar niet stooren,
Hou toch maar goeden moed; denk ze is zyn vrouw nog niet.

BELINDE.

Neen, Lucas! 't is gedaan, ik reken 't al verloren;
Want schoon de trouw niet is geschied,
Zal 't echter nu niet lang meer beiden;
Want ik heb alles tot dit huwlyk zien bereiden.
't Word haast voltrokken; dies moet ik nu voor dien tyd,
Wyl ik zulks niet kan zien, vertrekken,
Door u, ó Lucas! zie ik my dien ramp verwekken,
't Is door uw toedoen; maar gy zyt
Onschuldig, gy kost zulks niet weeten;
Het is alleen, dat gy my hebt uw vrouw geheeten,
Sints dien tyd hoort hy niet naar my.
Maar'k zal nietstervenvoor'k myn onschuld hebdoen blyken.

LUCAS.

Gy moet niet sterven; kom, waar zou dat toch naar lyken?

BELINDE.

Daar, neem deez' brief.

LUCAS.

Mevrouw! neen denk niet dat ik ly'...

BELINDE.

Ach! Lucas! hoor en floor my niet.

'k Wil me in die kleine schuit begeeven,

En gaan daar meê op zee; waar toe toch zou ik leeven?

'k Vind door den dood alleen een eind van myn verdriet.

Ga by Fontalbe dan, en stel hem dit papier

Ter handen, schoon ik niet voor hem kan zyn, zal hier

Door blyken, dat ik steeds hem ben getrouw gebleven.

LUCAS, *met aandoening.*

Ach! zo gy vast wilt gaan, wacht dan een oogenblik,

En wil den tyd maar zo lang rekken

Tot dat ik weder kom, dan zal ik meê vertrekken.

BELINDE.

ô Neen; dat kan niet zyn: want ik,

Die niets te wachten heb dan naare en droeve dagen

Vol onrust, kan myn leeven waagen;

Maar daar aan stel ik u niet bloot.

Ga; geef deez' brief, doe my dien dienst nog voor myn dood.

LUCAS, *ter zyden in 't heengaan.*

Zy zal niet sterven, neen; daar moet ik zorg voor draagen.

VYFDE TOONEEL.

BELINDE, *alleen.*

A R I A.

Myn droefheid is van geen vermogen,
 Daar 't all' met my schyut onbewogen;
 Niemand toont my mededogen,
 Dies ik slechts de dood begeer.
 Want nu ik niets kan verwerven,
 Is alleen myn wensch te sterven.
 Maar schoon ik het licht moet derven,
 Myn liefde derf ik nimmermeer.

Ik hoor geruecht; wel aan, ik ga, op dat ik hier
 Van niemand worde ontdekt.

ZESDE TOONEEL.

FONTALBE, MARINE.

FONTALBE, *alleen en in gedachten.*

't Is Lucas, een tuinier,
 Die zegt haar man te zyn; hier moet iets achter sleeten.
 My dunkt het kan niet zyn; 't maakt my geheel verward.
 Ach! myn behandeling omtrent haar was te hard:
 Ten minsten had ik haar vooraf eens moeten spreken.

MARINE.

Zie zo; daar ben ik ook; is alles nu gereed?

Of moet ik nog al langer wachten?

FONTALBE.

Neen, 't is reeds alles klaar; maar zeg me of gy niet weet
Waar zich Belinde onthoud.

MARINE.

Blyft ze u nog in gedachten?

Dat gy zo na haar vraagt.

FONTALBE.

Ó Neen;

Maar wyl ik zie dat zy nog vrees u kan verwekken,
Zo wilde ik haar terstond gelasten te vertrekken.

MARINE.

Is 't daarom dan is 't wel; maar ginter zie ik een
Ons nad'ren, die 't u wel zal zeggen.

ZEVENDE TOONEEL.

FONTALBE, MARINE, LUCAS.

MARINE.

Ei zeg; uw mooie vrouw waar is die toch gegaan?

LUCAS, *droeyig*.

Belinde? mooglyk is die reeds hier ver van daan.

FON-

FONTALBE.

Hoel waar dan?

LUCAS.

'k Vrees dat zy nu al in zee zal leggen;
Ach! zy bezweek door haar verdriet.

FONTALBE.

Wat 's dat! heeft zy zich dan verdronken?

LUCAS.

Verdronken, neen; maar hoor wat of 'er is geschied.
Toen gy uw hart had aan een and're vrouw gefchonken,
Zei zy, zulks weetende, dat zy onmoog'lyk niet

Kon zien, wyl zy u nog bezinde,
Dat gy een andere ooit beminde;
En dat zy daarom eer de trouw
Votrokken wierd, vertrekken wou.

Ik deed al wat ik kon om haar dit te beletten,
Maar zy was niet te verzetten.

'k Ben daar op naar u toegegaan,
Om voort u dit te doen verstaan;

Maar, waar ik heb gezocht, 'k heb nergens u vernomen.

Nu is 'er in dien tyd een stormwind opgekomen,
En zo als ik weêr herwaarts kwam,
En in de zee eens keek, vernam

Ik, dat het schuitje daar zy zich in wou begeeven,
Heel t'onderst' boven dreef.

FONTALBE.

Ten minsten dan moest gy...

LU-

LUCAS.

Helaas! dit was het geen dat zy
 Maar zoekt, zy was altyd aan u getrouw gebleven.
 Dit zei zy dat ik u zou zeggen, en indien
 Gy 't niet gelooven woud, zoudge uit dien brief het zien,
 Dien ik u geeven moest.

FONTALBE.

Hoe, wat!

Is dit niet door Dorval geschreeven?

Ja, 't is zyn hand: laat zien wat of die brief bevat.
 „'k Durf myn gedachten u niet mond'ling openbaaren,
 „Dit is de reden dat ik u die doe verstaan
 „Door dezen brief, die u myn liefde zal verklaaren,
 „Vergeef toch een bedrog, dat zy my deed begaan.
 „Zo 'k aan Fontalbe u liet, zoude ik van droefheid fierven.
 „'k Maak hem uw trouw verdacht, 'k heb u misdaan;
 „maar zal
 „Ik, daar ik u zo min, in 't minste niets verwerven?
 „Laat u verbidden; ach! heb meely' met

DORVAL.

o Monster! valsche vriend! ach! wat heb ik bedreven!
 Belinde is zonder schuld! en ik, als een Barbaar,
 Ben oorzaak van haar dood! zy raakt door my om 't leeven!
 Ach! kom toch hier, Belinde is in gevaar,
 Matroos! soldaat! wijl tot haar hulp u spoeden,
 Ga haar nog zo 't kan zyn behoeden:
 Ik kan niet leeven zonder haar.
 Zo 'k haar niet wedervind, zal 'k my aan alles wreeken,

Te-

Tgen Lucas.

Aan u ook, schurk!

LUCAS.

Aan my?

FONTALBE.

Ja; gy hebt dit besteecken,
 't Is door uw toedoen. Zo ik 't ongelyk niet kan
 Herstellen dat ik haar heb aangedaan, wacht dan
 Van my de wreedste dood.

Hy vertrekt.

LUCAS.

't Is myn schuld immers niet.
 Marine! wil toch voor my spreekten.

MARINE, Fontalbe naloopende.

Myn heer de gouverneur! blyft onze trouw weér steeken?

A G T S T E T O O N E E L.

LUCAS, alleen.

Ik ben myn leeven kwyt; helaas! ach wat verdriet!

R E C I T A T I F.

ô Bitt're ramp! ô smart! naare gedachten!
 Helaas! mischien hangt men my morgen op.
 Droeve Lucas! ach! köst gy wel verwachten,
 Dat gy uw dagen hier zoud eindén door een strop!
 Laat ik vlien... maar waar heen?... ach! ach! myn arme kop!

Ik

Ik ben in nood, en nie s kan my meer spaalen,

De dood zie ik waaren,

Myn angften verzwaaren,

My dunkt ik hoor geraas;

Wat zal my weërvaaren!

He!aas!

Ik kan niet vluchten,

Ach! welk een naar geluid!

Wat moet ik duchten!

Al myn hoop is nu weg, Lucas 't is niet u die.

A R I A.

'k Hoor gerucht, ach! laat ik zwijgen,

't Is wis iemand van 't gerecht.

'k Zie hem met zyn vinger dreigen,

Ik wil hooren wat hy zegt.

„ Onbedachte! gy moogt beeven,

„ Dat gy hier komt kost u 't leeven”.

't Onweêr heeft my hier gedreven,

Maar ik bid wil my vergeeven,

Ach! stort my toch niet in 't graf.

„ Neen, laat af; verwacht uw straf.

Maar, ach! hy hoort niet, hy is me ontweken,

Hy vloekt, hy raast, is onsteken,

En toont my zyn grimmigheid.

Ach! dit is een zeker teken,

Dat hy zich ter wraak bereid.

Maar gints komt iemand herwaarts aan;

Het is de gouverneur; wat zie ik! met Belinde!

Wat vreugd! dat hy nu zyn beminde
Heeft weêrgevonden, want nu is myn vrees gedaan.

NEGENDE TOONEEL.

FONTALBE, BELINDE, LUCAS, *ter zyden,*
Matroosfen, Soldaaten.

DUO.

FONTALBE.

Wat vreugd, Belinde! streelt myn zinnen!

Niets zal ooit myn trouw verwinnen,

Ik zal eeuwig u beminnen,

*k Bid verlaat u op myn woord.

BELINDE.

Als gy my uw hart wilt schenken,

Dan kan niets myn vreugde krenken;

Zou ik aan myn leed gedenken,

Daar myn wensch nu is verhoord.

FONTALBE.

*k Heb u misdaan.

BELINDE.

*k Bemin u teder.

FONTALBE.

Maar vergeef my!

BELINDE.

o Ja; *k bemin u teder.

D

FO-N-

FONTALBE. BELINDE.

Ik verzeker u nu weder, Myn geluk vind ik nu weder,
Dat gy my alleen bekoort. Wyl uw liefde my bekoort

TE SAAMEN.

Heersch voor altyd in myn zinnent,

Laaten we eeuwig ons beminnen,

Laat niets onze trouw verwinnen,

Ons heil worde nooit gestoord.

BELINDE.

De vreugd bedwelmt my, kvoel dat my myn kracht begeeft.

FONTALBE.

Kom; ga in dat falon wat rusten.

Dit is de schoonste dag, dien ik nog heb beleefd.

LUCAS, alleen.

Goed, alles is geschikt; nu zal je 'er ook van lusten,
Marine, wacht maar wat; 't is nu myn beurt, je zult

Wat moeten uitstaan, je geduld

Moet ik wat tergen; ja, ik moet je nu wat plaagen,

My dunkt dat zal my recht behaagen;

Zo kryg je 't loon eens voor je schuld.

Daar is ze, 'k moet zo lang ik kan 't zien uit te houen.

TIENDE TOONEEL.

MARINE, LUCAS.

MARINE.

Hy heeft Belinde weer, uit is het met myn trouwen.
 Wat nu gedaan? als ik ook Lucas maar weer nam?
 Maar 't is zo hard, voor al zo 'k de eerste by hem kwam.

LUCAS, *ter zyden.*

Zie zo, dat 's goed; het schynt zy staat reeds te overleggen

MARINE, *vriendelyk.*

Ha! Lucas! ben je daar?

LUCAS, *spottende.*

Mevrouw, als ge iets begeert,
 Zo ben ik tot uw dienst.

MARINE, *ter zyden.*

Hy scheert
 Den gek met my.

LUCAS.

Mevrouw believ' my maar te zeggen
 Zo zy iets hebben wil; of mooglyk brengt mevrouw
 My dat presentje, dat zy my sfraks zenden wou:
 Want daar ben ik nog om gebleven.

MARINE, *zuchtende.*

Och! neen.

LUCAS.

Of zal ik dan

Ook naar den gouverneur, mevrouw's aanstaanden man,
Myn heer Fontalbe gaan?

MARINE.

Zou ik om hem iets geeven?

Dat ik hem trouwen zou is anders niet geschied,
Als dat ik wierd uit nood gedreven;
Want hem beminnen deed ik niet.

LUCAS.

Mevrouw heeft nochtans hem voor anderen gekoren.

MARINE.

Dat 's waar; maar 'k heb u reeds doen hooren
Dat zulks uit dwang was; en daar by
Hy is de gouverneur; men is dan ook al bly,
Wanneer men word tot vrouw eens gouverneurs verheven;
Door hoop van hoogen staat word menig een verblind:
Maar 't is daar in niet dat men 't waar genoeg vinden;
Het hart, het hart alleen, als 't eens is weggegeeven.

LUCAS, *lagchende.*

Wel nu! het hart, het hart, wat is daar van?

MARINE.

Wat zal

Ik zeggen? 'k zie nu duidelyk dat al
Die grootheid niets is by de min die ons eens griesde;
Daar haalt toch niets by de eerste liefde.

LUCAS, *ter zyden.*

Die flimme feeks!

MARINE, *ter zyden.*

'k Geloof dat hy alreeds wat voelt.

LUCAS.

Dat 's waar, dat zie ik aan Fontalbe en zyn Belinde,
Want hoe zyn liefde ook was verkoeld,
'k Geloof dat hy haar nooit zo zeer als nu beminde.

MARINE.

Maar hoe toch vond hy haar? 'k dacht dat die sterke wind
Het schuitje in zee had omgesmeten.

LUCAS.

Zy heeft dien wind juist dank te weeten
Dat zy zich nog behouden vind,
Want die heeft, eer zy zich in 't schuitje had begeeven,
Dat los gemaakt, en dus is zy op 't strand gobleven.

MARINE.

Ach! wat geluk! 'k ben bly dat zy nu weêr te saam
Verzoend zyn, wyl zy nu gelukkig kunnen leeven.
't Verzoenen is toch aangenaam.

D U O.

Als men wil zyn plicht betrachten,
My beminnen, en meerder achten,
Mag men hoopen my te verzachten,
En men zet spoedig my ter neer.

LUCAS, *spottende.*

Raakt dat my?

MARINE.

Hoe! zou u dat raaken?

Neen, ik spreek van and're zaaken;

Want gy verdient myn gunst niet meer.

LUCAS, *spottende.*

Als men krygt bet're gedachten,

Men zyn woord wat meer wil achten,

En als ik mag berouw verwachten,

Schenk ik al ligt myn harte weêr.

MARINE, *verblyd.*

Raakt dat my?

LUCAS.

U?neen, Mevrouw!

Zou 'k my vleijen met uwe trouwe?

Dat was voor my te veel eer.

MARINE, *ongeduldig.*

Ei hoor hem eens spreken,

Hy blyft onbezweeken.

LUCAS.

Vergeef my dit plaagen,

Maar 't kan my behaagen,

Dat ge u zo bedroog.

MARINE.

Komt gy my braveeren?

Dit gaat veel te hoog;

My nog te trotzeeren,
Ga voort uit myn oog.

LUCAS.

Mevrouwe!

MARINE.

Ontronwe!

MARINE.

Myn spyt kan niet baaten,
Wat zyn minnaars snood!
Wat ze ook mogen praaten,
Zy lagchen, en laaten
U steeds in den nood.

LUCAS.

Myn vreugd kent geen maaten,
Ik lagch my schier dood:
'k Veins nog haar te haaten,
Haar spyt kan niet baaren,
Die moet nog vergroot.

MARINE.

Gy gaat my verzaaken?

LUCAS.

Ik ga my vermaaken.

MARINE.

Ik raas schier van spyt.

MARINE.

Wat zal ik nu maaken?
Maar zo gaan de zaaken;
Die hoog wil geraaken,
Raakt alles ligt kwyf.

LUCAS.

Ik ga my vermaaken;
Wat vreugd komt my naaken!
Wat ben ik verblyd!

56 DE VOLKPLANTING,
ELFDE TOONEEL.

MARINE, *alleen.*

Daar sta ik mooi bekaait; het onheil volgt my na:

Wat zal ik in het' eind' nog maaken?

Wat ramp! op eenen dag twee vryers kwyt teraaken!

Ik wil toch trouwen 't ga hoe 't ga.

QUATUOR.

De glans'kon my bekooren,

Hy had myn oog verblind.

't Moest Lucas wel verstooren;

Wou hy my maar weer hooren!

Maar, ach! ik ben verloren,

Zo hy my niet meer bemint.

TWAALFDE TOONEEL.

FONTALBE, BELINDE, MARINE.

FONTALBE, *en* BELINDE.

Wat heil! nu zonder wroegen

De min ons saam' komt voegen;

Men smaakt het grootst genoeg,

Na de grootste ongeneucht.

FONTALBE.

Ach! wat geluk!

BELINDE.

Wat vreugd voor beiden!

FONTALBE.

Myn waarde!

BELINDE.

Laat ons nooit scheiden.

TE SAAMEN.

Wat heil zien we ons bereiden!

Wat is myn ziel verheugd!

Deze dag belooft ons niet dan vreugd.

LAATSTE TOONEEL.

FONTALBE, BELINDE, MARINE, LUCAS.

LUCAS.

Ik kom in uw vreugde deelen,

Veel geluk met dezen band.

Hebt gy nog iets te beveelen?

Ik vertrek wêr naar myn land.

FONTALBE.

Zo gy u hier niet wilt onthouwen,

Laat uw vrouw dan met u gaan.

LUCAS.

Wie? Marine? neen, dat zou my rouwen.

Zet my daar maar niet toe aan.

Zy moet met een groot heer trouwen.

't Is met ons glad afgedaan.

MARINE.

Ach! Lucas! wil zo streng geen vonnis ftryken;

'k Zal u nooit verongelyken,

Altyd zal myn trouw u blyken;

Maar zo gy my fleeds verftoot,

Zyt gy oorzaak van myn dood.

BELINDE, en MARINE.

Zy is }
Ik ben } de eerfte om u te fmeeken,

Gy moct u zo fterk niet wreeken,

Zet uw toorn eens aan een kant.

LUCAS.

Was myn hart van fteen het zou brecken,

Ach! ik ben tegen haar niet beftand;

Kom, zie daar, zie daar is myn hand.

CHOR.

Laat de trouw eeuw uit eeuw in regeeren,

Wyl door haar het waar geluk begint.

Hoe de min ons dikwyls ook mag deeren,

't Is door de trouw dat men het al verwint.

E I N D E.

